

Årsrapport 2021

— — —
JÆRMUSEET

Jærmuseet
- møteplassen mellom natur, kultur og teknologi som forvaltar fortida - fangar samtida - formar framtida

STYRET SI ÅRSMELDING FOR 2021

OMTALE AV VERKSEMDA

Stiftinga Jærmuseet blei skipa i 1985 og er regionmuseum for kommunane Randaberg, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå, samt regionalt vitensenter for Sørvestlandet. Det er eit konsolidert museum med hovudkontor på Vitengarden, Nærø i Hå kommune, og driv i dag ulike museumsanlegg i alle dei sju stiftarkommunane.

I 2003 blei Jærmuseet eitt av seks regionale vitensenter utpeika av Kunnskapsdepartementet; i dag eitt av tretten. I 2008 blei Jærmuseet, saman med tre andre museum, ein del av Kystverkmusea – etatsmuseet for Kystverket.

Jærmuseet er ein vitskapleg institusjon som skal dokumentera regionen si historie gjennom innsamling, bevaring, forsking og formidling.

I 2021 vedtok styret i Jærmuseet ny strategiplan for perioden 2021 - 2025.

Museet sitt overordna mål er å utvikla samfunnsrolla slik at publikum opplever Jærmuseet som relevant, aktuelt og utfordrande, og oppmuntra til vidsyn og tvisyn.

Prioriterte tema for Jærmuseet er:

- Nyare landbrukshistorie, samtidsdokumentasjon av det moderne landbruket, samt landbruksrelatert industri.
- Kystverket sitt virkefelt og moderne havbruk
- Regional industrihistorie
- Sandnes si byhistorie
- Militærhistorie og sivil luftfart, med utgangspunkt i aktivitetar knytt til Sola flyplass
- Tema som har relevans og tilknyting til Arne og Hulda Garborgs liv og virke.

Innhald:

- Styret si årsmelding for 2020 [side 3]
- Avdelingar og anlegg [side 4-6]
- Hovudresultat i 2021 [side 7-9]
- Forsking [side 10-11]
- Forvaltning [side 12-13]
- Økonomi, gåver og sponsorinntekter [side 14-16]
- Organisasjon [side 17]
- Økonomi og administrasjon [side 18-21]
- Opne publikumsarrangement [side 22-23]
- Besøkstabell [side 24-25]
- Rekneskap [side 27-34]

Vitenfabrikken fekk middel av Rogaland fylkeskommune til å gjennomføra seniortreff. Dette var eit særskilt tilbod. Eit av treffa vart lagt til Tungenes fyr.

Foto: Cathrine Trettenes / Jærmuseet

← Garborgheimen fekk hunkledning som opprinnelig.
Foto: Odd-Geir Rosland / Jærmuseet

← Utstillinga Verdas rikaste land opna på Garborgsenteret i januar.
Foto: Elin Ravndal Bell, Jærmuseet
→ Elevar frå Bryne vgs. deltok i utstillingsarbeidet til Verdas rikaste land.
Foto: Ørjan Z. Johansen / Jærmuseet

I planperioden legg Jærmuseet særleg vekt på desse arbeidsområda:

- Samfunnssrolla og samfunnsoppdraget
- Forsking og kunnskapsutvikling
- Relevant formidling
- Samlingsutvikling og trygg ivaretaking
- Forankring
- Forretning
- Organisasjonsutvikling

Jærmuseet er både museum og vitensenter. I vitensenter-utstillingane våre legg me derfor vekt på å knyta installasjonar og eksperiment til regionen si historie og tema som er aktuelle og relevante for folk i vår region.

AVDELINGAR OG ANLEGG

Jærmuseet hadde ved utgangen av 2021 driftsansvaret for 65 kulturhistoriske bygningar, 50 242 gjenstandar, 355 680 foto og 519,08 hyllemeter privatarkiv. Det er ein tilvekst på 621 gjenstandar, 161 571 foto og 6,23 hyllemeter privatarkiv.

Den store tilveksten av foto gjeld inntak av heile samlinga etter fotografmeister Leiv Våge frå Sandnes. Her vil samlinga reviderast i 2022 og delar av samlinga vil truleg bli avhenda pga. dårlig tilstand. Tilvekst av gjenstandar er knytt til aktiv innsamling av objekt i samband med dokumentasjonsprosjektet om pelsdyrnæringa og Braathens utstillinga.

Stiftinga Jærmuseet eig anlegget Vitengarden med Kvia 4H- og museumsgard og Audamotlandstunet. Her ligg òg nytt administrasjonsbygg og underjordisk magasin. Museet eig i tillegg ei halmluta (lager) på Refsnes.

I tillegg forvaltar museet ei rekke bygningar og anlegg i kommunal eige, og leier to lagerbygg i privat eige.

Per 31.12.2021 hadde Jærmuseet driftsansvaret for desse museumsanlegga og besøksarenaene:

- Administrasjonsbygg og underjordisk magasin, Nærø
- **Vitengarden**, Nærø, med museumsgarden Kvia 4H gard og den historiske garden Audamotland.

• **Vitenfabrikken**, Sandnes, med Krossens havremølle, det historiske tunet Tranegården på Austrått, snikkarverkstaden på Vagle og fleire kvernhus.

• **Science Circus**, Jærmuseet sitt ambulerande vitensenter som oppsøker skular i heile Rogaland.

Vitengarden, Vitenfabrikken og Science Circus utgjer til saman det regionale vitensenteret for Sørvestlandet («*Vitensenteret Sør-Vest*»).

• **Hå bygdemuseum** med gjenstandssamling, Varden Sjøredningsmuseum, gardsanlegget Grødalstrand, Motlandsmia, tre naust og ei kvern på Nord-Varhaugstranda.

• **Gjesdal bygdemuseum** med samlingar, Limagarden bygdetun, Gjesdal Ljäfabrikk, eit bakstehus, ei kvern og ei utløe.

• **Klepp bygdemuseum** med samlingar, eit skulehus og eit folgehus på Haugabakka.

• **Randaberg bygdemuseum** sine foto- og gjenstandssamlingar og Vistnestunet.

• **Tungenes fyr**, inkludert Sjøbruksmuseet i Tungevågen.

• **Nasjonalt Garborgsenter**, samlokalisert med Time bibliotek på Bryne.

• Forfattarheimane til Arne Garborg, **Garborgheimen** og **Knudaheio** i Time.

• **Flyhistorisk Museum Sola**, med foto- og gjenstandssamling, Flyhangaren og 720-brakka og **Torpedoverkstedet**, i Sømmevågen, Sola.

Kornåkeren på Vistnestunet.

Foto: Unn Iren Skretting Thorsen / Jærmuseet

← På Limagarden vart det sett opp nye informasjonsskilt.

Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

→ Artistar til «Torsdag på Tungenes» får ei omvising i fyret.

Foto: Unn Iren Skretting Thorsen / Jærmuseet

Mary's vev laga ein kopi
av åkle vevd av Hulda
Gaborg. Det er nå på
plass i Knudaheio

Foto: Gunhild Hammeraas /
Jærmuseet

- Jærmuseet forvaltar det statlege kulturminne- og friluftsområdet **Hanabergsmarka** på 670 dekar i Hå. Jærmuseet har elles rapporteringsansvar for Hå gamle prestegard (HGP) til museumsstatistikken. HGP mottar årleg 1 million kroner frå staten gjennom Jærmuseet.

Jærmuseet legg vekt på å ha ei aktiv forvaltning av bygningar og anlegg i alle stiftarkommunane. Me vil styrka den lokale forankringa gjennom aktiv samhandling med vertskommunar, lokalt og regionalt næringsliv, organisasjonar, skular og lokalbefolkninga.

2021 – ennå eit år med covid-19

Så blei også 2021 prega av pandemien. Trass mange smitterestriksjonar også i 2021, hadde me likevel ei meir normal drift enn året før. Ein har unngått permitteringar eller andre innskrenkingar i arbeidsstokken.

Bortsett frå ein kort periode våren 2021, har alle besøksarenaene vore opne, med enkelte avgrensingar på gjestetal.

Med stimuleringsmidlar frå Kulturdepartementet har den økonomiske stoda vore meir føreseieleg, sjølv

om me opplever ein betydeleg inntektssvikt når det gjeld arrangementsinntekter og nedgang i besøk samanlikna med eit normalår.

Godt sommarbesøk, med god omsetning i butikk og kafé, har kompensert ein del for dette. Me er godt fornøgde med at samla besøk og eigeninntekter var høgare enn i 2020.

I 2021 hadde Jærmuseet totalt 137 052 gjester, ein fin auke frå 2020. Av dette var nærmere 40 000 barn og unge i organiserte opplegg. Samla besøk på vitensenteravdelingane var 97 310.

Museet har tatt nye skritt når det gjeld å utnytta og utvikla digitale verktøy og formidlingsformer. Me har styrka rolla vår som regionalt vitensenter for heile Rogaland gjennom både fysiske besøk og digitale tilbod til alle delar av fylket, og har gjennomført talentsentersamlingar både i Nord- og Sør-Rogaland.

Me har fått gjennomført fleire store vedlikehaldsprosjekt, arbeidd godt med forsking og kunnskapsutvikling og komme i gang med dokumentasjon av pelsdyrnæringa. Dette er ei næring som har vore viktig for regionen vår, og som etter vedtak i Stortinget skal avviklast innan 2025.

«JÆRMUSEET FORMIDLAR KUNNSKAP GJENNOM OPPLEVING, DELTAKING OG UTFORSKING.»

FORMIDLINGA I JÆRMUSEET SKAL OPPLEVAST SOM RELEVANT, AKTUELL OG UTFORDRANDE, OG SKAPA ENGASJEMENT, UNDRING OG REFLEKSJON HOS BREIE PUBLIKUMSGRUPPER.»

HOVUDRESULTAT I 2021

FORMIDLING

Jærmuseet har 12 museumsanlegg opne for publikum, av desse er Vitenfabrikken, Vitengarden og Garborgsenteret heilårsopne.

Også i 2021 er det publikumsaktivitetene vår som merkar følgjene av pandemien mest. Mange arrangement, aktivitetsdagar og skulebesøk måtte avlystast. Likevel har museet totalt sett levert mange gode opplevingar og varierte tilbod til publikum.

UTSTILLINGAR

Verdas rikaste land, som handlar om barnefattigdom, opna på Garborgsenteret i 2021 og vil stå til og med 2023. Utstillinga er utvikla av Norsk barnemuseet. Ho har blitt oppdatert og tilpassa Garborgsenteret, og blant anna har elevar frå Bryne vgs. medverka i arbeidet med å dokumentera forholda for fattige barn og unge på Jæren. Garborgsenteret har gratis inngang ein laurdag i månaden.

Prosjektet og utstillinga «**eg e naboen din**» på Vitenfabrikken hadde som mål å fremja eit varmare og meir inkluderande nabolag.

Vitengarden hadde ei «pop-opp»-utstilling om sukker i haustferien, kombinert med aktivitetar.

Øglænds juleutstilling

Før jul i 1954 laga Øglænd ei utstilling med mekaniske nissar som utførte ulike slag arbeid. Heilt fram til 1990-talet var dette ein attraksjon som samla barnefamiliar frå heile regionen. Dei siste åra har utstillinga vore i privat eige, men i fjor fekk

Jærmuseet kjøpt utstillinga. Den blei renovera, og i desember 2021 kunne både små og store igjen gle seg over alle nissane og følgja med på aktivitetane deira.

FORMIDLING TIL BARN OG UNGE

Jærmuseet kjenner eit stort ansvar for formidling til barn og unge. Også under pandemien har me prøvd å prioritera tiltak retta mot desse målgruppene. Talet på barn og unge som har deltatt i organiserte formidlingsopplegg i 2020 og 2021 er likevel sterkt redusert i høve til «normalåret» 2019. Den siste tilgjengelege museumsstatistikken (2020) viser at Jærmuseet stod for 11 % av det samla talet for barn og unge i organisert formidling i Museum-Norge, noko med er godt fornøgde med! I 2021 deltok nærmere 40 000 barn og unge i organisert formidling, av desse deltok nær 38 000 i fysiske opplegg, medan om lag 2000 fekk eit digitalt tilbod.

Dei fysiske tilboda omfattar undervising, SFO, sommarskule, feriekubar, aktivitetar i haust- og vinterferie, talentsentersamlingar m.m. I alt tilbyr me 255 formidlingsopplegg frå barnehage til universitet.

I tillegg har ein gjennomført særlege helgearrangement som Kodekrafthelg/-dagar, Barnas ingeniørdag og First Lego League.

Til elevar i heile fylket

Som regionalt vitensenter for Rogaland, har Jærmuseet eit ansvar for å nå skular i heile fylket. Jærmuseet sitt omreisande vitensenter, Science Circus, fekk på langt nær gjennomført turné-

Jærmuseet er med på eit samarbeid med eit vitensenter i Liepaja, Latvia, gjennom norske EØS-midlar (Norway Grants). Når pandemien gjorde at me ikkje kunne reise til Latvia, så vart det gjennomført digitale samlingar og lærarkurs.

Foto: Helene Østby Larsen / Jærmuseet

programmet som planlagt. Likevel fekk dei i 2021 besøkt alle dei 24 Rogalandskommunane og gav eit tilbod til 7174 skulelevar og 7966 lærarar. Men både Vitengarden, Vitenfabrikken og Garborgsenteret når elevar frå mange kommunar. Takk til prosjektmidlar kunne me tilby gratis transport til Vitenfabrikken og Vitengarden for om lag 3360 elevar og over 400 lærarar frå ulike kommunar.

I tillegg arrangerte Jærmuseet i alt 19 lærarkurs.

Digitale formidlingstilbod

Formidlingstilbodet Kodekraft, som er eit programmeringsopplegg for 10. trinn finansiert av Equinor, har halde fram i 2021. Jærmuseet har elles sendt digitale show og digitale undervisningsopplegg til skulanane. Desse tilboda blei godt mottatt i periodar med strenge covid-19 restriksjonar.

Ei hovudsatsing i perioden 2018–23 er *Den teknologiske skulesekken* med super:bit, ei nasjonal

satsing på koding og programmering i skulen finansiert av UDIR og Kunnskapsdepartementet. Tilboden skal ut til alle skular i heile landet. Frå hausten 2019 til desember 2021 har alle offentlege skular i Rogaland fått tilbod om dette, 156 skular av 168 har takka ja. 6976 elevar og 606 lærarar har fått eit tilbod på skulen, eller på eit av Jærmuseet sine anlegg. 623 lærarar, fordelt på 11 lærarkurs, har deltatt på kursa til prosjektet.

TALENTSENTER

I alt 202 elevar frå heile Rogaland har fått plass på talentsenteret dette året. Elevane er fordelt på 5.-7.trinn, 8.-10.trinn og vg1-vg2. Det har blitt gjennomført 21 samlingar over to dagar. Samlingane har vore dels digitale, dels fysiske og gruppene er delt inn etter alder og geografi. To samlingar har vore gjennomført på Haugalandet.

På fleire samlingar har ein samarbeidd med Skolelaboratoriet i realfag ved Universitetet i

→ Vitenfabrikken tok med nokre DBS-syklar frå samlinga og var med på opninga av Velodromen i Sola. Direktør John Arne Frafjord i samtal med dåverande kultur- og likestillingsministar Abid Raja.

Foto: Jan-Erik Holmen / Jærmuseet

← Vinnaren av SLAM!, Sara Soma, med diplom handlagt av Maiken Egeland.

Foto: Ørjan Z. Johansen / Jærmuseet

→ Talentsenteret i Jærmuseet var ute på bedriftsbesøk. Her er dei hjå Equinor.

Foto: Marianne Hægstad Risdal / Jærmuseet

«Kodeknekkeren» for vidaregående skular blei gjennomført på Vitenfabrikken, det same blei den regionale finalen i First Lego League.

• Ti skular i Rogaland er med i Lektor 2-ordninga, der Jærmuseet har koordinatorrolla.

• Institusjonar for personar med særskilte behov kan kjøpa velferdskort. Dette blir flittig brukt på fleire anlegg. Jærmuseet er òg med på ordninga med følgjeprov for funksjonshemma og kommunale aktivitetskort. Desse gir gratis inngang fleire gonger i løpet av året til barn og unge i familiær med låg inntekt. Hovudmålet med aktivitetskortet er å bidra til inkludering og utjamning av sosial ulikskap.

DELTAKING EKSTERNE ARRANGEMENT:

Jærmuseet legg vekt på å delta i ulike eksterne arrangement, både i stiftarkommunane våre og andre stader der det er naturleg å bidra. Som i fjor har det vore heller få slike tilskipingar i 2021. Me har likevel deltatt på Ålens dag i Gjesdal og med sykkelutstilling under opninga av Velodromen i Sola, har stått for aktivitetar på Speidearleir på Foreneset i Strand, hatt haustferieaktivitetar i «Gamle slakthuset» i Haugesund og bidratt digital på «Open house», Colorado State University/Little Shops of Physics.

Stavanger og med Institutt for sikkerheit, kjemi- og bioingeniørfag ved Høgskulen på Vestlandet, avd. Haugesund.

Det er i tillegg halde eit digitalt lærarkurs med 26 deltagarar.

SÆRSKILDE FORMIDLINGSOPPLEGG, SAMARBEID MED UIS:

I samarbeid med UiS gjennomfører Jærmuseet ei årleg «krigsveke» for 60 lærarstudentar ved Samfunnssfag 2. Opplegget, som strekk seg over fem dagar, formidlar lokal militærhistorie, frå første verdskrig til den kalde krigen.

ANNA FORMIDLING TIL BARN OG UNGE

- Vitengarden, Vitenfabrikken og Garborgsenteret tilbydde særskilde tema-aktivitetar i vinterferien og haustferien med god oppslutning. I samarbeid med dei respektive kommunane har Jærmuseet også i 2021 hatt ansvaret for feriekubbar på Grødalstrand, Limagarden, og Vistnestunet. Dette året fekk også kommunane særskilde midlar frå regjeringa for å organisera sommarskular, eit gratis aktivitetstilbod til elevar i sommarferien. Saman med ulike andre aktørar tok Jærmuseet utfordringa og fekk organisert gode sommarskuletilbod i Hå, Time, Gjesdal og Sandnes.

- Fleire av museet sine avdelingar er arena for ulike arrangement eller konkurransar for ungdom. Fleire av arrangementa har blitt avlyst grunna covid-19. Den årlege fordjupingsmeisterskapen i norsk for vidaregående, på Garborgsenteret, blei gjennomført digitalt. Matematikk-konkurransen

Jærmuseet skal styrka forskinga og kunnskapsutviklinga i organisasjonen med vekt på samtid og nær fortid, gjennom prosjekt med internasjonal, nasjonal og regional relevans, og auka den vitskaplege og faglege kompetansen i staben.

FORSKING OG KUNNSKAPSUTVIKLING

EIGEN KUNNSKAPSPRODUKSJON

Jærmuseet har dei siste åra arbeidd systematisk med å auka den faglege og vitskaplege kompetansen i organisasjonen, ved at medarbeidarar deltar i dokumentasjons- og forskingsprosjekt, eller i etter- og vidareutdanning.

Jærmuseet har i 2021 hatt to PhD-prosjekt:

- «Kunnskap og praksisar. Ein studie av kjemiske middel i norsk jordbruk på 1900-talet». Prosjektet starta 1. mars 2017 og er knytt til UiA. Disputas skal vera våren 2022
- «For våre kamerater: En studie av den kalde krigen gjennom flygernes narrativ». Prosjektet er knytt til NTNU og strekker seg over perioden 2020–2023.

Ein minnebank er etablert som del av det sistnemnde doktorgradsprosjektet. Minnebanken består av forskingsintervju, notat frå samtalar, biletmaterialer og andre private minne og dokument

frå flygarane sine eigne samlingar. Kortfatta personomtalar av flygarane blir lagt ut på heimesida til Jærmuseet.

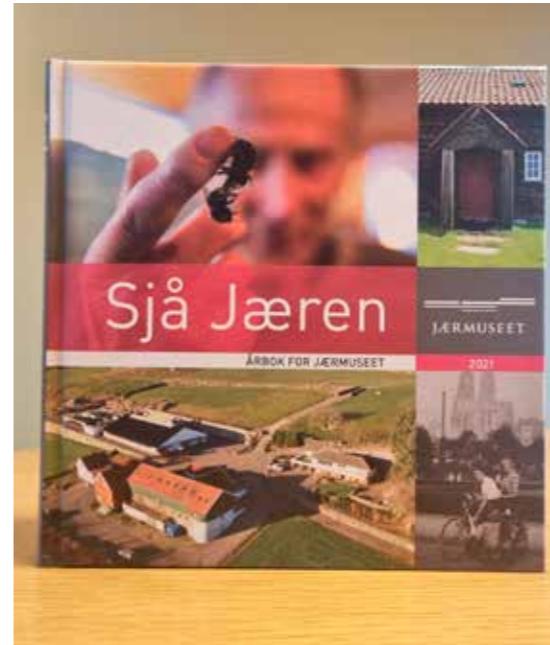
Doktorgradskandidatane har halde fleire föredrag om sine forskingstema, m.a. digital forelesing i regi av AIMA (International Association of Agricultural Museums) og Luftfartskrigsskulen.

LOSHISTORIE

I samband med 300-årsjubileet for den statlege losordninga i 2020, starta Kystverkmusea i 2019 opp eit forskingsprosjekt om loshistoria. Prosjektet blei fullført i 2021 med utgjeving av artikkelsamlinga Norsk loshistorie 1720-2020, der Eirik Gurandsrud frå Jærmuseet var medredaktør og medforfattar. Boka blei gitt ut i februar 2022, og prosjektet var eit samarbeid med Museum Vest, Museum Stavanger og Høgskulen i Volda.

HUMLEOPPDRETT

Museet starta i 2019 opp eit dokumentasjonsprosjekt

←Årboka *Sjå Jæren* hadde fleire interessante artiklar, blant anna om humleoppdrett.

Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

→Eirik Gurandsrud var medredaktør og medforfattar til artikkelsamlinga *Norsk loshistorie 1720-2020*.

Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

prioritert prosjekt. Arbeidet kom godt i gang i 2021. Museet har intervjua og fotografert på 8 ulike pelsdyrfarmar i Rogaland og fått historier frå både reve- og minkoppdrett frå 1930-talet og fram til i dag. Me har elles filma produksjonen av pelsdyrfôr i Sirevåg, og pelsing av mink på Jadar Pelsesentral. Dessverre har ein måttå utsetta filming på aktive farmar grunna covid-19. Arkivverket har løyvd midlar til ordning av pelsdyrarkiv og ei større innsamling av gjenstandar er planlagt i 2022.

MASTERSTUDENTAR

Ein masterstudent i historie ved UiS har arbeidd med prosjektet Damene hos Øglænd.

To studentar frå UiS har fullført masteroppgåver i matematikkdidaktikk med utgangspunkt i talentsenter i realfag. Problemstillinga i oppgåvene var korleis samlingar med talentsenteret har påverka motivasjon og haldning til matematikkfaget.

Som ein del av PhD-prosjektet «For våre kamerater: En studie av den kalde krigen gjennom flygernes narrativ» besøkte me Anders Sunde som bur på Bryne. Det var ingen tvil om at me var komne til rett adresse då den pensjonerte flygaren som fløy F-86F Sabre i seks år og F-5 Freedom fighter i 14 år opna døra.

Foto: Sondre B. Hvam / Jærmuseet

I samband med at Stortinget bestemte å leggja ned pelsdyrnæringa i 2025, har Jærmuseet besøkt fleire pelsdyroppdrettarar for å dokumentera næringa. Her på besøk hjå Jan Ove og Inger Lise Horpestad.

Foto: Hannah Hansen Ersland / Jærmuseet

Jærmuseet skal ha ei berekraftig utvikling av samlingane sine. Samlingane skal vera relevante for forsking og formidling, for forteljingane om Jæren og historiene om Norge.

FORVALTNING

Jærmuseet forvaltar eigne samlingar, samlingar på vegne av stiftarkommunane og samlinga til Stiftelsen Flyhistorisk Museum Sola. Samlingane er i all hovudsak knytt til dei prioriterte temaene museet arbeider med, og består av gjenstandar, arkivmateriale, intervju og anna minnemateriale, bygningar, kulturlandskap, hageanlegg og gamle husdyrrasar.

Ei kjerneoppgåve er å sikra og verna den materielle og immaterielle kulturarven for framtida.

Det har vore eit generasjonsskifte i avdelinga for samling og dokumentasjon. Sjølv om 2021 var enda eit år i pandemiens teikn blei det arbeidd mykje med å dokumentera, formidla og magasinera samlingane til museet. Samlingsutvikling har fått eit større fokus. Fleire samlingar er flytta, registrerte og reviderte. Mykje arbeid er gjort for å ta igjen etterslep, tømme dårlege lagar og flytta samlingar inn i nytt klimanøytralt fellesmagasin. Utstyr, som tilfredsstiller dagens krav om forsvarleg handtering av samlingar, er kjøpt inn og tatt i bruk. Det er registrert 977 og revidert 6635 gjenstandspostar i primus. I tillegg er det lagt ned eit stort arbeid med digital bevaringshandbok og planverk knytt til forvaltning av samlingane. Det er gjennomført aktiv

innsamling på to felt: pelsdyrnæringa og Braathens Safe.

Arkiv/bibliotek: Ei stor og omfattande kartlegging av museet sitt privatarkivmateriale er ferdig. Museet fekk tilslag på søknad til Arkivverket om ekstra midlar til ordning av pelsdyrkivet. Biblioteksystemet bibliofil er i drift, og store delar av boksamlinga til museet er lagt inn.

Foto/lyd: Registrert 1740 og revidert 2742 foto i primus. Heile lybandsamlinga til Jærmuseet er pakka ned og sendt til Nasjonalbiblioteket for digitalisering.

Nytt bygningsarkiv er i drift. Ny snikkarverkstad og to registreringsrom er innreia og i bruk.

Bygg: Bygningsvernundersøkinga frå 2019 viser at forvaltninga av JM sine antikvariske bygg er god. Etterslepet i vedlikehaldet av bygga blir stadig mindre.

Sikringsarbeidet held fram. Det er installert vasståkeanlegg på Limagarden, eit tun med sju bygg. Arbeid med sprinklaranlegg på Vistnestunet, eit tun med tre bygg, er sett i gang.

← Vindauga i heimehuset på Kvialgård vert skifta ut av handverkar Odd-Geir Rosland.

Foto: Jærmuseet

→ Ludå på Refsnes vart mala og fekk nytt tak.

Foto: Odd-Geir Rosland / Jærmuseet

- **Vistnestunet:** I samband med det planlagde fleirbruksrommet i den gamle hevdaløa er all innreiing fjerna, rommet er rydda og klargjort for byggestart. I samarbeid med Jæren friluftsråd er det etablert ny tursti til den komande dagsturhytta, som skal ligga i nærleiken av Vistnestunet.

- **Garborgheimen** si austside blei tilbakeført til historisk korrekt utsjånad. Den liggande kledningen frå 1978 blei erstatta med ståande kledning av hunbord, nett slik Arne Garborgs barndomsheim hadde.

- **Lutå på Refsnes:** Det gamle eternittaket, som inneholdt asbest, er fjerna og erstatta med nye takplater. Heile bygget er skrapa, flekka og måla med to strøk. Ein del kledning med råteskader er bytta ut.

MUSEUMSTENSTENE / KONSERVERINGSTEAMET

Jærmuseet er arbeidsgjever for konservatorane, som har verkstad i magasinet til Norsk Oljemuseum i Dusavika. Konservatorane utgjer Museumstenestene i Rogaland, saman med fotoarkivaren på Haugalandmuseet og bygningsantikvaren på Ryfylkemuseet.

Konservatorane har gitt råd i to store prosjekt på Flyhistorisk museum på Sola: DC-6 og Heinkel-prosjekta. Dei har også behandla nærmare 70 gjenstandar frå fleire avdelingar i Jærmuseet.

Fotoarkivaren har gitt råd knytt til rutinar for digitalisering av foto og innreiing av arbeidsrom, og behandling av innkommen fotosamling.

Bygningsantikvaren har halde fram arbeidet (som starta hausten 2020) med bygningsarkivet.

← Fleire i avdelinga for Samling og dokumentasjon tok truckførerkurs, bl.a. Jeanne Dalbu

Foto: Hannah Hansen Ersland / Jærmuseet

→ Gjenstandar fra Øglændmuseet blei henta frå Altona, registrert og magasinert i underjordisk magasin. Jan Erik Holmen fortel om gjenstandane.

Foto: Per Inge Bøe / Jærmuseet

Jærmuseet arbeider med å styrka grunnlaget for eigeninntekter, og legg til rette for godt samarbeid med næringslivet.

ØKONOMI, GÅVER OG SPONSOR-INNTEKTER

Rettvisande oversikt over utvikling og resultat

I starten av 2021 måtte me innsjå at pandemien ikkje var heilt over, og nye smittebølger påverka besøkstal og inntening. Per 1. kvartal hadde me berre nådd 60% av budsjettmålet for kommersielle inntekter, noko som fekk konsekvensar for andre postar i budsjettet. Med bakgrunn i det gode resultatet i 2020 hadde styret løyvd midlar til fleire tiltak på bygg og utstilling, samstundes som me fekk fråvika målet om 2-3% driftsmargin. Den därlege starten på året gjorde at me måtte setta dei fleste av tiltaka på vent for å unngå eit mogleg stort underskot. I løpet av sommaren snudde trenden, og me fekk igjen gode besøkstal. Kafé, butikk og billettsalet tok seg kraftig opp, og per 3.kvartal var driftsinntektene på budsjett. Fleire covid-19 utsette arrangement let seg gjennomføra denne hausten, og me kunne endeleg sjå positive tal på servering grupper og utleige.

Tala er også påverka av at me fekk inntekter fra fleire kommunar i samband med sommarskule for

barn og unge. Samstundes løyvde staten ekstra kompensasjonsmidlar for 2.halvår 2021, noko som gjorde at me gjekk inn i hausten med eit solid overskot. Fleire av tiltaka som hadde vore sett på vent, kunne nå settast i gang. Samtidig heldt inntektene seg på eit høgt nivå utover hausten. I overgangen oktober/november blei det også klart at pensjonskostnadane kom til å bli langt lågare enn forventa, noko som ville bidra til eit styrke resultat. I november/desember begynte me å sjå kostnadseffekten av tiltaka som var sett i gang. Ei ny smittebølgje i desember gav noko lågare inntektstal for julemånaden. Likevel landa me til slutt eit overskot på 1,2 millionar for 2021, der driftsinntektene totalt sett hamna 8% over budsjettmålet for året.

Gåver, sponsor og prosjektmidlar

Jærmuseet har hatt eit godt samarbeid med private verksemder i regionen i mange år. Dei siste åra har me hatt færre faste sponsorvtalar som er knytt til

← Lærling Henriette Kverme bestod og fekk fagbrev som anleggsgartnar.

Foto: Helene Østby Larsen / Jærmuseet

→ Butikksjef på Vitengarden, Else Rugaard, var særskilt nøgd med salet i 2021.

Foto: Helene Østby Larsen / Jærmuseet

drift. Storparten av gave- og sponsormidlane er knytt til tidsavgrensa prosjekt, eller eingongssummar. Gåve- og sponsorinntektene for 2021 er mest halvert i forhold til førre år, men så var 2020 eit ekstraordinært år der me blant anna fekk eit stort beløp til kjøp av DC-6B flyet. Seks bedrifter har bidrige med prosjekt- eller driftsstøtte på til saman mest 4 millionar kroner.

I tillegg har me motteke vel 17 millionar kroner i prosjektstøtte frå ulike offentlege instansar. I desse ligg blant anna tilskot frå Rogaland Fylkeskommune på 3 173 000 kroner til Konserveringsteamet, 2 000 000 kroner frå Utdanningsdirektoratet til Talentsenter, 2 500 000 kroner frå Hå kommune til nytt administrasjonsbygg på Kvia, 648 985 kroner frå Kunnskapsdepartementet til Den teknologiske skolesekken, samt 833 966 kroner i sikringsmidlar frå Stiftelsen UNI. I tillegg fekk me mest 4 millionar i gaveforsterking frå Kulturdepartementet.

Kostnadar

Dei totale kostnadane er opp 8 %. Dette skuldast i hovudsak at lønskostnadane aukar med vel 10 %. Noko reduserte lønskostnadane i 2020 hadde m.a. samanheng med at me i fjor såg oss nøydde til å permittera delar av det faste personalet, samt helgevertane. Sidan 2021 heller har vore eit normalår, fekk me kompensasjonsmiddel frå staten til å halda drifta i gang og halda folk i arbeid. Fleire av driftskostnadane har auka jamt, noko som er ein naturleg følgje av høgare aktivitet i året. Dette gjeld til dømes varekost (+34%), inventar og utstyr (+13%), reiser/kurs (+48%) samt kjøpte tenester (+97%). Nokre postar går også ned, blant anna produksjon utstillingar (-65%). Dette er ein post som ofte varierer mykje frå år til år, der tilskot til enkeltprosjekt kan gi store utslag.

Finansar og risikovurdering

Kontantstraumen synleggjer betra likviditet for 2021. Dette heng i hovudsak saman med at me for første

← Vidar Skjerhaug og Torje Line på Vitengarden produserer opp kransar som vert selde i kafeen og butikken.

Foto: Helene Østby Larsen / Jærmuseet

→ Jan-Erik Holen, Aina Fiskå og Sigbjørn Stangeland med hjelpe av fleire laga utstillinga «Nisselfabrikken» med nissane kjent frå Øglænd-utstillingane i Langgata tidlegare.

Foto: Jærmuseet

I 2021 vart det arbeida med nye eksperiment til utandørsutstillinga SNU på Vitengarden, blant anna Vassdansen. Dette er eit av fleire utviklingsprosjekt som går inn i samarbeidet med Equinor Morgendagens helter.

Foto: Helene Østby Larsen / Jærmuseet

← → Jærmuseet leverte for første gong eit bidrag til pepperkakebyen på Norsk Oljemuseum. Me bygde romskipet til ny astronomiutstilling på Vitenfabrikken, og vann bedriftsprisen! Sjefsarkitektane Aina Fiskaa, Randi Fredsvik og Jørn Havfer mottok prisen.

Foto: Shadé Martins / Norsk Oljemuseum

gong på fleire år ikkje har hatt store utbetalingar knytt til byggeri, då kontorbygget og magasinet begge er ferdigstilte. Me har òg fått inn meir prosjektmiddel enn det som er brukt, i forhold til 2020.

Samstundes er renteinntektene i stor grad uendra, noko som heng saman med eit lågt rentenivå.

Leiinga i Jærmuseet vurderer den finansielle risikoен som svært låg på nåverande tidspunkt. Me har ei god og stabil kontantbeholdning som er plassert i bank med tilhøyrande låg risiko, og ein solid eigenkapital. Jærmuseet har låg gjeldsgrad og overheld dei løpende pliktene. Me ser og at pensjonsnivået har stabilisert seg på eit langt lågare nivå etter overgangen til forsikra tenestepensjon for dei fleste tilsette.

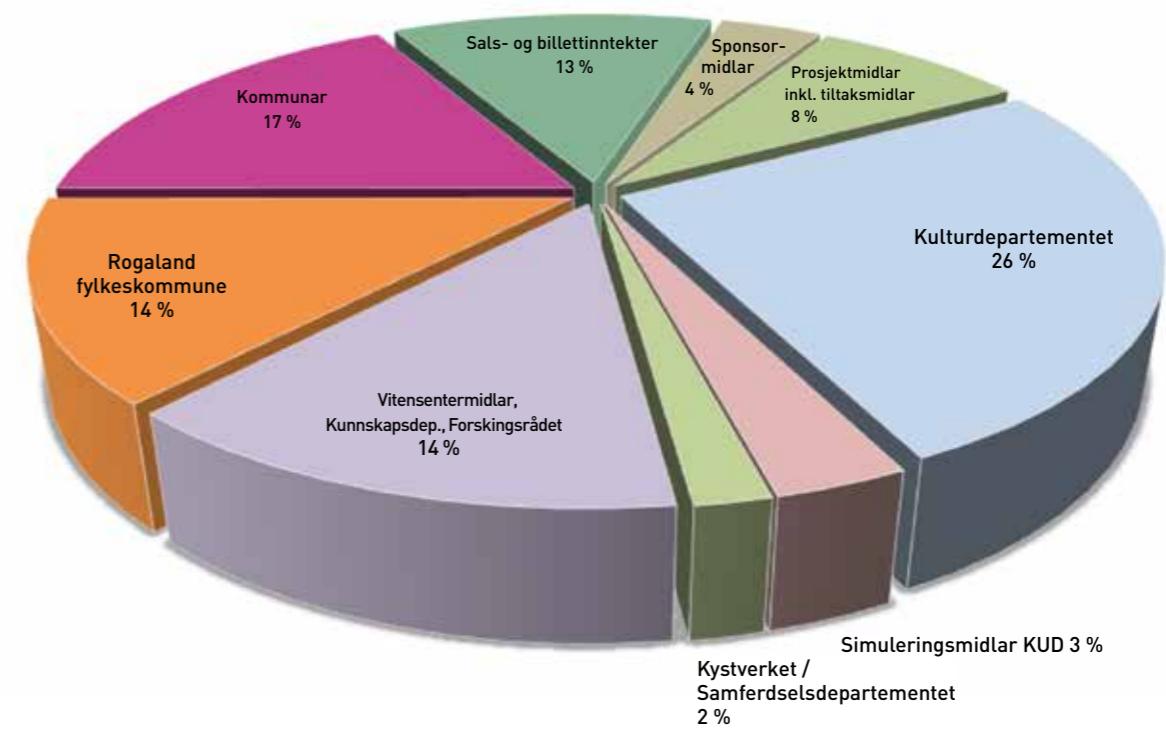
Det var ikkje mange større tilstellingar på Vitenfabrikken i 2021. Difor sette me ekstra pris på dei arrangementa me kunne gjennomføra – blant anna eit julebord for ei lokal bedrift.

Foto: Ingunn Aase Hovelsrud / Jærmuseet

Fordeling av inntekter 2021

Sponsormidlar og prosjektmidlar er kun brukte midlar i 2021. For mottekte midlar i 2021 sjå årsrekneskapen, note 3.

*Styret vil takka alle tilsette i Jærmuseet
for godt utført arbeid i 2021!*

ORGANISASJON

Pr. 31.12.2021 hadde styret i Jærmuseet desse medlemmene:

Styret

Endre Skjørestad, styreleiar	oppnemnd på fritt grunnlag
Eli Ulveseter	oppnemnd på fritt grunnlag
Reid Ivar Bjorland Dahl	Rogaland fylkeskommune
Henry Tendenes	Gjesdal kommune
Jonas Skrettingland, nestleiar	Hå kommune
Kjetil Maudal	Klepp kommune
Øystein Stjern	Randaberg kommune
Julian F Osorio	Sandnes kommune
Anja Berggård Endresen	Sola kommune
Unni S Fuglestad	Time kommune
Sigbjørn Stangeland	tilsett
Siv Renate Salte Mjåtvit	tilsett

Vara:

- vara:Torleiv Bilstad
- vara: Anne Brit Ree
- Svanhild Løge Skålheim
- Torbjørn Fjermestad
- Svein Høyland
- Else Hauge
- Ivar Walde
- Susanna Aske Bredenbekk
- Svein Skeie
- Petter L Stabel
- Stian Ravndal
- Ingunn Aase Hovelsrud

Jærmuseet har teikna forsikring for styreansvar.

← Handboren kunnskap er viktig, og tilsette fekk opplæring i å smi i den restaurerte smia på Audemotland.

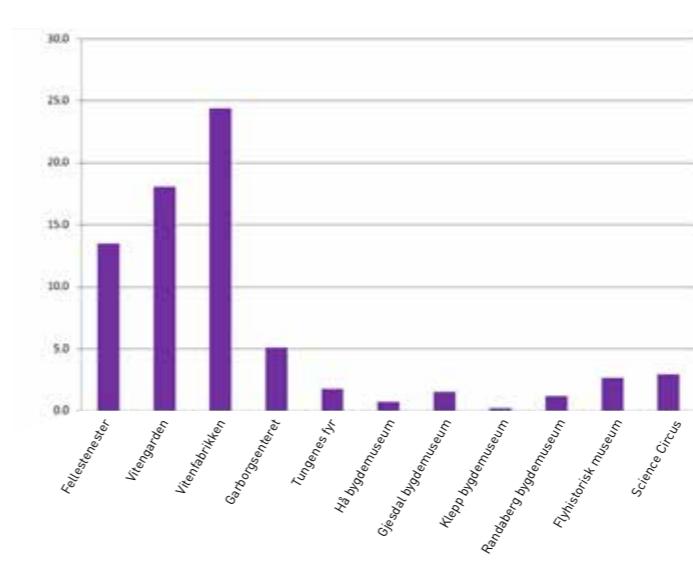
Foto: Helene Østby Larsen / Jærmuseet

→ Den restaurerte smia på Audemotland i tåkedis.

Foto: Jærmuseet

Utførte årsverk fordelt på dei ulike avdelingane og anlegga i 2021

* Konserveringsteamet/museumstenestene sine arbeida timer for andre museum er tekne ut frå denne oppstillinga

Årsverk

Jærmuseet hadde i 2021 72,2 årsverk inkludert vertar, ekstrahjelp og tre konservatorar som er del av museumstenestene i Rogaland. Dette er ein auke på 5,6 årsverk i høve til 2020. Me er nå nesten tilbake til nivået i 2019, etter ein kraftig nedgang i 2020 på grunn av vesentleg lågare aktivitet. 58,4 av årsverka er faste og mellombels tilsette. 13,8 er vertar og timeløna ekstrahjelp. I tillegg har me kjøpt fri ein pedagog frå Tysvær kommune i 40% stilling hausten 2021, for å bidra med formidling i Nord-Rogaland, for vårt omreisande vitensenter Science Circus. Det er og utført 3,3 årsverk av frivillige på dei ulike musea våre.

I gjennomsnitt fekk 126 personar løn eller honorar frå Jærmuseet kvar månad i 2021, medan det totalt er rapportert inn 211 unike personar til skatteetaten for året. Gjennomsnittsalderen for faste og mellombels tilsette er 47 år, og 23 år for timeløna vertar.

Alle tilsette nyttar eit elektronisk timeregistreringssystem som gir oversyn over kor ein har jobba, og kva oppgåver ein har jobba med.

Administrative system

Jærmuseet treng å ha effektive administrative prosessar, og nyttar oppdaterte digitale verktøy. Døme på dette er elektronisk arkiv, nyheitsbrev, brukarundersøkingar, inngåande og utgående faktura, bookingar og anna. Nytt av året er at me har tatt i bruk elektronisk signing av alle tilsettingskontraktar, styremøtereferat og andre avtaledokument.

Likestilling

Jærmuseet har ei overvekt av kvinnelege tilsette. Av dei 64 faste og mellombels tilsette per 31.12.2021, er 39 kvinner og 25 menn. Tre av kvinnene er mellombels tilsette.

Av dei 64 tilsette er det 14 som jobbar deltid, kor 11 er kvinner og 3 er menn.

Av 58,4 årsverk utført av faste og midlertidige tilsette i 2021 er det 35 årsverk kvinner og 23,4 årsverk menn, kor 2,4 årsverk var midlertidig tilsette og alle var kvinner.

Av 13,8 årsverk utført av vertar og timeløna ekstrahjelp er 8,9 årsverk kvinner og 4,9 årsverk menn. 10,1 av desse årsverka er faste deltidstillingar som studentar/skulelevar har i

tillegg til studie, kor 6,5 årsverk er kvinner og 3,6 årsverk er menn. 3,7 årsverk er sesongtilsette og ekstrahjelp, kor 2,3 årsverk er kvinner og 1,4 årsverk er menn.

Av 45 fast tilsette vertar per 31.12.2021 er 28 kvinner og 17 menn.

Ein av våre mannlige tilsette har vore i foreldrepermisjon tilsvarende 0,1 årsverk i 2021. Direktør og to avdelingsleiarar er kvinner, tre avdelingsleiarar er menn. Styret består av fire kvinner og åtte menn, inkludert styreleiar.

Jærmuseet er opptatt av mangfold og at det ikkje skal vera diskriminering i organisasjonen. Det blei i 2021 vedtatt ein lønspolitikk for Jærmuseet, kor likeløn er definert som eitt av kriteria.

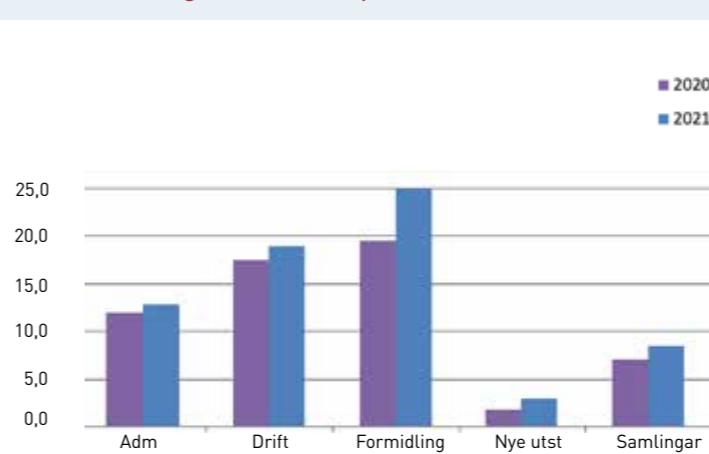
Arbeidsmiljø og sjukefråvær

Grunna pandemi, smittevernrestriksjonar og utstrekkt

bruk av heimekontor i løpet av året, har me ikkje hatt nokon personar via NAV på arbeidstrening eller arbeidspraksis i 2021. Sjukefråværet blant faste og mellombels tilsette var i 2021 på 3,5 %. Dette er 0,3 prosentpoeng høgare enn i 2020. 1,2 % er eigenmeldt fråvær, 1,5 % er korttidsfråvær og 0,8 % er langstidsfråvær. Fråværet blant vertar er på 2,3 %, kor 1,4 % er eigenmeldt og 0,9 % er sjukmeldt fråvær. Me kjenner ikkje til at noko av fråværet er arbeidsrelatert.

Verksemda driv systematisk HMS-arbeid med særlege HMS-tema for kvar månad. Arbeids- og miljøutvalet består av fire representantar frå dei tilsette, inkludert hovudverneombod, og fire representantar frå leiinga, inkludert direktør. Det sosiale og fysiske arbeidsmiljøet ved Jærmuseet blir vurdert som godt, noko som blir stadfestet i årlege arbeidsmiljøundersøkingar gjennomført i regi av AMU.

Fordeling av årsverk på arbeidsområde

*Posten administrasjon inneholder i tillegg til fullt integrerte støttefunksjonar som IT, økonomi og personadministrasjon, også dagleg leiing

Arbeidsoppgåver innan	2020	%	2021	%
ADMINISTRASJON OG DAGLEG DRIFT*	12,0	18,9 %	12,8	18,8 %
DRIFT AV BYGG OG KAFE	17,4	27,7 %	18,9	27,8 %
FORMIDLING	19,4	37,9 %	24,9	36,6 %
NYE UTSTILLINGAR	1,8	6,3 %	2,9	4,3 %
SAMLINGAR OG ANTIKVARISKE HUS	7,0	9,2 %	8,4	12,4 %
TOTALE ÅRSVERK	57,6	100 %	67,8	100 %

Museet har skriftlege retningslinjer for konflikthandtering og varsling av kritikkverdige forhold. På grunn av pandemien har me berre fått til nokre få personalsamlingar i løpet av året, ikkje månadleg slik me normalt har.

Ytre miljø

Drifta av Jærmuseet ureinar ikkje det ytre miljøet. Det blei i 2021 starta ein prosess for at museet skal bli sertifisert som Miljøfyrtårn.

Skadar og ulukker

Det er ikkje rapportert om vesentlege skadar eller ulukker i 2021. Me har heller ikkje hatt tjuveri eller tilløp til brann i løpet av året.

Planar vedtatt av styret

I løpet av 2021 har styret vedtatt ny strategiplan, revidert Plan for forsking og kunnskapsutvikling, vedtatt ny digital bevaringshandbok, og justering av sikringsplanen.

Lov om diskriminering og tilgjenge

Alle nye tiltak og planar blir vurderte ut frå prinsippet om universell utforming. Men mange av dei antikvariske bygga og eldre publikumsbygg krev

betydelege investeringsmidlar dersom desse skal fylla krava om universell utforming.

Museet sine heimesider følgjer Difi sine retningslinjer for universell utforming.

Følgjekort blir akseptert på alle avdelingane.

Framleis drift

Årsrekneskapen for 2021 er sett opp under føresetnad om framleis drift. Solid økonomi og sunn drift gjer at me framleis har eit godt handlingsrom. Museet vil likevel førebu og tilpassa organisasjonen til endra rammevilkår. Det blir med dette stadfesta at institusjonen har føresetnader for å driva vidare.

Utgreiling om årsrekneskapen og resultatdisponering

Styret meiner at framlagd rekneskap og balanse med notar viser verksemda sitt resultat for 2021 og økonomisk stilling ved årsskiftet.

Det har ikkje oppstått forhold etter rekneskapsårets slutt som har innverknad på vurderinga av rekneskapen.

Rekneskapen viser eit årsresultat på kr 1 194 117.

Nærbø, 24. februar 2022

Endre Skjørestad

Reid Ivar Bjorland Dahl

Julian F Osorio

Kjetil Maudal

Jonas Skrettingland

Siv Renate Salte Mjåtvæit

Unni S Fuglestad

Sigbjørn Stangeland

Øystein Stjern

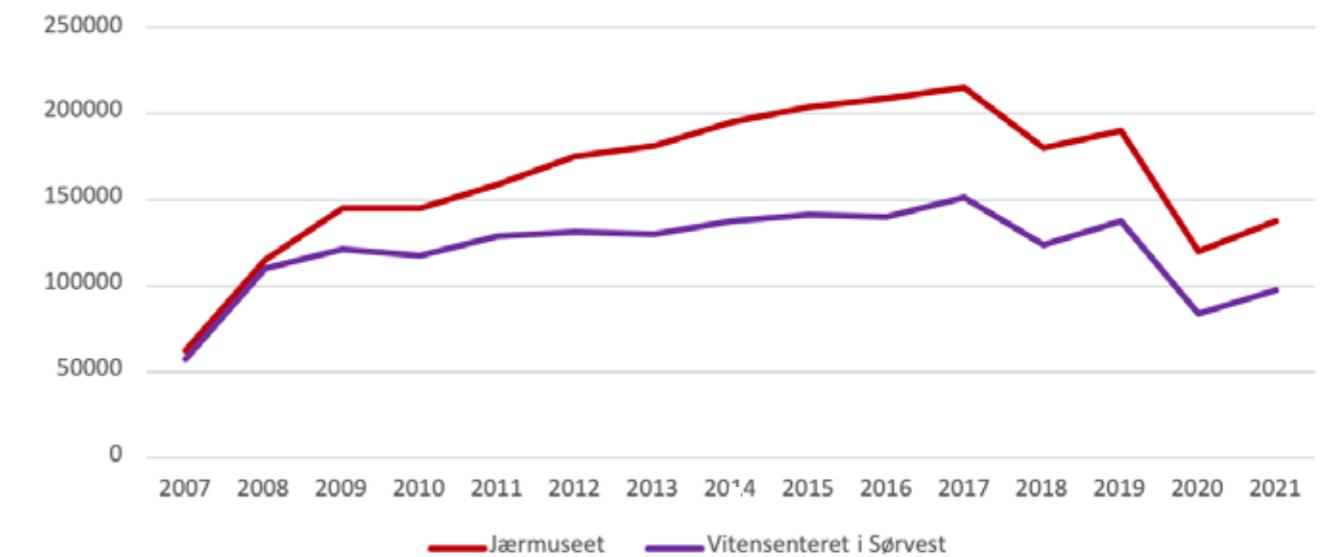
Anja Berggård Endresen

Henry Tendenes

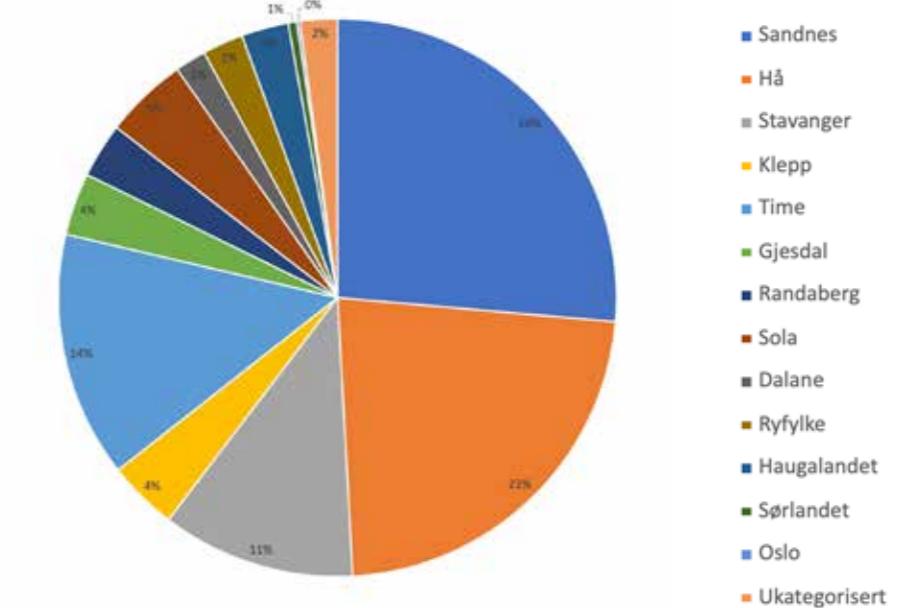
Eli Ulveseter

Målfrid Snørteland
direktør

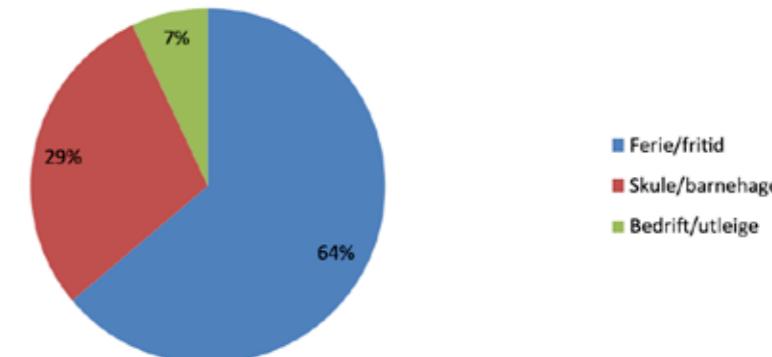
BESØKSUTVIKLING 2007-2021

SKULE- OG BARNEHAGEBESØK PER KOMMUNE 2021

FORDELING BESØKSTYPE 2021

OPNE PUBLIKUMSARRANGEMENT 2021

- i regi av Jærmuseet

Vitenfabrikken

1.-7.03 Vinterferie med energi og leire i fokus	24.10 Aktivitetsdag: Mølledag
14.03 Matematisk familiedag	30.10 Barnas ingeniørdag
27.03-5.04 Påske med eggande aktivitetar	31.10 Vi feirer Halloween!
Juli Sommarprogram	3.11 Foredrag: Hey teacher! Leave them kids alone!
7.08 Byvandring: Jonas Øglænd lokalt og nasjonalt	13.11 Regional finale, First Lego League
2.10 Forskningsdagene: Museumslørdag	24.11 Utstningsopning: Nisselfabrikken
9.-17.10 Haustferie: Hjernen i fokus	

I tillegg:

UngdomsMakerspace og Eksperimentkveld for ungdom kvar onsdag kveld utanom feriar og når det var «koronastengt». Seniortreff kvar onsdag frå september til desember.

Vitengarden

1.-07.03 Vinterferieprogram	9.-17.10 Haustferie, tema søtt
Juli Sommarferieprogram med ulike aktivitetar	5.12 Ope studiemagasin
25.09 Kodedag med gratis inngang	

Tungenes fyr

15.04 Torsdag på Tungenes: Ida Jenshus	23.09 Torsdag på Tungenes: Kveldsbad med Frode Grytten
20.05 Torsdag på Tungenes: Misty Coast	21.10 Torsdag på Tungenes: Signe Marie Rustad
28.05 Konsert: Frøkedal og familien	28.10 Hjemsokt litteratur- og fortellerfestival
5.08 Sommarkonsert	25.11 Torsdag på Tungenes: Hilde Tuv
15.09 Duokonsert: Tor Kjetil Espedal og Kristin Minde	

← Søtt var tema i haustferien på Vitengarden.

Foto: Marianne Hægstad Risdal / Jærmuseet

→ Stian Ravndal og Ørjan Z. Johansen ved Garborgsenteret snakka om fotball-litteratur i samband med Fotball-EM.

Foto: Jærmuseet

Garborgsenteret

31.01 Trette menn-marsjen	22.09 Helga Flatland: Et liv forbi
27.03 Påskeeggjakt	22.09 Vigdis Hjorth: Hva er å komme hjem
20.05 Litterær lunsj: Soveråd ved Ørjan Johansen	25.09 Karoline Brændjord: Jeg vil våkne til verden
2.06 SLAM!	26.09 Den bortkomne faderen
9.06 Fotballitteratur på Mellombels	2.10 Forskningsdagane: Det store teaterslaget i Kristiania
11.06 SNAKK! Om fotball-EM med Nils Henrik Smith	9.-17.10 Haustferieaktivitetar
JULI Sommarskule	18.11 Litterær lunsj: Kva las hovudpersonane i «Fred»?
5.09 Jorddøgn – lansering av Den bortkomne faderen	24.11 Foredrag: Filosofen Arne Garborg
11.09 Hilde Selvikvåg med strykekvartett	5.12 Julekonsert i Bryne kyrkje

Flyhistorisk Museum Sola

2.10 Forskningsdagane: Ope Torpedoverksted
--

Vistnestunet

6.06 Forsinka sesongopning	26.09 Aktivitetsdag: Traktor- og korndag
16.08 Planleggingsdag – ope	20.-21.11 Aktivitetsdag: Jul på Vistnestunet

Limagarden

25.09 Aktivitetsdag med Firkloveren 4H
--

Knudaheio

24.04 Turorientering i Knudaheio	16.-20.06 Sommarkveldar i Knudaheio
----------------------------------	-------------------------------------

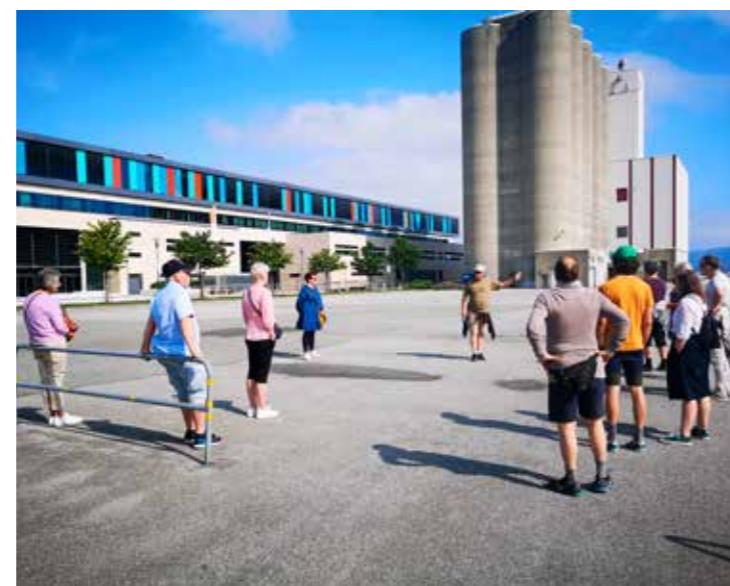

← Potetopptak er eit populært tilbod for skuleklassar på Vistnestunet.

Foto: Unn Iren Skretting Thorsen / Jærmuseet

→ Historieformidlar Jan Erik Holmen haldt fleire byvandringer i Sandnes med Øglænd som tema.

Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

← I overkant av 50 barn var med på Grødalens sin feriekubb, der måling var ein av mange aktivitetar.
Foto: Hans-Arvid Grødalens / Jærmuseet
→Ferieklubben på Vitengarden besøkte Limagarden, der dei fekk ta på seg biderakter og bli med ut til bikubene.
Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

← Ålgård Orienteringsklubb, her representert ved Harry og Johanna Breiland, lagar løypene til turorientering i Knudaheio.
Foto: Inger Undheim / Jærmuseet
→Konsertserien Sommarkveldar i Knudaheio var i 2021 ei blaut oppleving men publikum stilte likevel opp.
Foto: Inger Undheim / Jærmuseet

FORDELING PÅ KLASSESTEG OG ANLEGG I 2021 OG 2020:

medrekna Hå gamle prestegard

	Vitengarden		Vitenfabrikken		Science Circus		Garborgsenteret**		Tungenes fyr		Grødalens/Varden		Limagarden		Haugabakka		Vistnestunet		FMS		SUM Jærmuseet		HGP		SUM inkl. HGP	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Barnehagar	3453	1 730	963	720	0	0	187	254	0	0	324	85	187	0	36	60	0	12	0	0	5150	2 861	0	5150	2 861	
Barnetrinnet	6547	5 402	7574	5 408	4562	4 267	680	237	321	199	0	0	696	491	292	235	330	725	481	0	21483	16 964	0	21483	16 964	
Ungdomstrinn	3842	1 649	2468	4 473	3094	2 152	808	849	224	49	0	0	205	263	0	0	111	0	112	370	10864	9 805	0	10864	9 805	
Vgs. skular	642	463	1080	1 092	0	72	1010	546	0	7	0	0	0	0	0	0	0	30	7	155	102	2917	2 289	0	2917	2 289
SFO, fritidsgr.	1242	433	655	799	0	58	87	106	0	0	372	290	434	250	0	0	354	190	0	0	3411	2 126	0	3144	2 126	
Studentar	240	199	542	419	0	0	49	14	0	0	13	0	19	49	0	0	0	0	307	282	1170	963	0	1170	963	
Sum	15966	9 876	13282	12 911	7656	6 549	2821	2 006	545	255	709	375	1541	1 053	328	295	825	934	1055	754	44728	35 008	157	377	44885	35 385
Ferie/fritid	20269	18 701	31146	26 624	0	452	4819	4 250	13137	11 759	191	153	400	156	210	0	2842	2 664	8593	10 164	81607	74 923	30000	20 000	111607	94 923
Bedrift/utleige	4241	3 768	4440	3 864	310	316	898	933	0	30	119	0	83	83	0	0	120	38	506	286	10717	9 318	907	370	11624	9 688
Sum i alt *	40476	32 345	48868	43 399	7966	7 317	8538	7 189	13682	12 044	1019	528	2024	1 292	538	295	3787	3 636	10154	11 204	137052	119 249	3106	20 747	168116	139 996

*Inkl. Tranegården galleri

**Inkl. tal frå Garborgheimen og Knudaheio

***I tillegg besøker årleg rundt 20 000 Hå gamle prestegard som turområde, og 30 000 nyttar Hanabergsmarka kulturminne- og friluftsområde.

FMS= Flyhistorisk Museum Sola, Torpedoverkstedet

HGP= Hå gamle prestegard

← Garborgsenteret hadde ferietilbod i samarbeid med Time kommune. Mange nögde barn!
Foto: Jærmuseet

I samband med Halloween arrangerer Randaberg bibliotek litteraturfestivalen Hjemskøt på Tungenes fyr.

Foto: Eirik Gurandsrud / Jærmuseet

← Sauene på Vistnestunet liker å få kos!

Foto: Unn Iren Skretting Thorsen / Jærmuseet

→ Science Circus produserte eit arkadespel med koding, som blir nytta i undervisning og på aktivitetsdagar.

Foto: Jærmuseet

REKNESKAP

Resultatrekneskap

	Note	2021	2020
Salsinntekter		4 469 042	3 278 927
Billett/arrangementsinntekter		4 529 942	4 100 273
Faste offentlege tilskot	2	55 714 052	52 036 785
Tilskot prosjekt	3	23 853 118	24 246 635
Avsetningsplikt ubrukte prosjekttilstokt	3	-11 555 297	-9 103 139
Medlemskap/annonsar		59 563	70 722
Andre inntekter	4	436 988	796 817
Sum driftsinntekter		77 507 408	75 427 020

↑ Fotograf Ingeborg Skrudland hadde fotokurs for feriekubb-deltakarane. Her er dei på jakt etter gode motiv.

Foto: Hans-Arvid Grødeland / Jærmuseet

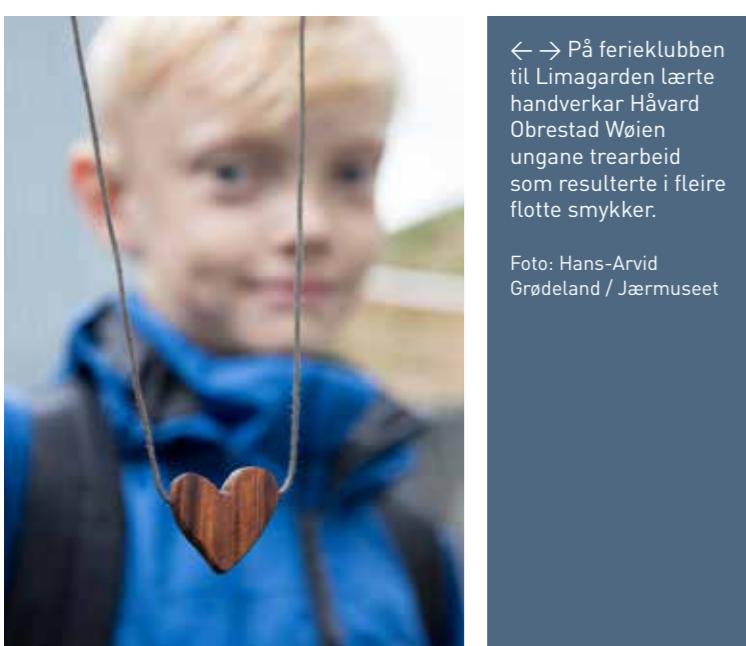
← Varaordførar i Sandnes, Pål Morten Borgli, stod for den offisielle opninga av Nissefabrikken på Vitenfabrikken.

Foto: Hans-Arvid Grødeland / Jærmuseet

Varekostnader		2 163 476	1 615 065
Personalkostnader	5	48 496 362	41 124 354
Inventar og utstyr		3 172 263	2 799 011
Driftskostnader bygg/anlegg		8 324 167	7 708 349
Vedlikehald utstyr/samlingar		1 439 708	1 491 617
Produksjon utstillingar		2 404 213	6 886 247
Kontor og administrasjonskostnader		2 133 287	2 007 646
Reiser/kurs/transport		1 391 203	942 506
Marknadsføring/publikumskostnader		2 933 815	2 663 091
Avskrivningar	6	2 533 016	2 299 690
Kjøpte tenester	7	1 154 592	585 336
Andre driftskostnader	8	852 580	1 148 283
Sum driftskostnader		76 998 682	71 271 195

Driftsresultat	508 726	4 155 825
Renteinntekter	766 303	703 319
Renter byggetrinn II VF	-13 847	-15 224
Renter investering GS	-67 065	-71 646
ÅRSRESULTAT	1 194 117	4 772 224

Overført prosjekt	300 000	4 000 000
Overført annan egenkapital	894 117	772 224
—		

← → På feriekubben til Limagarden lærte handverkar Håvard Obrestad Wøien ungane trearbeid som resulterte i fleire flotte smykker.

Foto: Hans-Arvid Grødeland / Jærmuseet

Balanse

	Note	2021	2020
ANLEGGSMIDLAR			
Byggetrinn 1&2	1,6	18 793 143	19 482 976
Anlegg	6	21 766 837	32 355 035
Kontorinventar/utstyr	6	3 659 470	3 982 975
EDB-utstyr/kassasystem	6	1 082 633	892 220
Bilar/transportmidlar	6	953 019	998 992
Samlinger		200 000	200 000
Sum varige driftsmidler		46 455 102	57 912 198
Innskot COOP		6 821	6 405
Eigenkapitaltilskot KLP		808 084	808 084
KulturIT AS	11	200 000	200 000
Andre aksjer/andelar	11	32 000	32 000
Sum finansielle anleggsmidler		1 046 905	1 046 489
Sum anleggsmidler		47 502 007	58 958 687
OMLØPSMIDLAR			
Varelager	9	988 734	1 009 478
FORDRINGAR			
Kundefordringar		329 949	1 422 908
Meirverdiavgift		973 937	1 401 969
Andre kortsiktige fordringar		1 562 913	1 221 802
Sum fordringar		2 866 799	4 046 679
Bankinnskot og kontantar	10	66 198 005	50 466 606
Sum omløpsmidlar		70 053 538	55 522 763
Sum eidegar		117 555 545	114 481 450

Balanse

	Note	2021	2020
EIGENKAPITAL			
Grunnkapital		200 000	200 000
Fond vedlikehald	12	4 946 572	4 946 572
Fond prosjektavsetning	12	18 800 000	18 500 000
Annan eigenkapital	12	10 475 851	9 581 734
Sum eigenkapital		34 422 423	33 228 306
GJELD			
<i>Ubrukte øyremerka midlar</i>			
Ubrukte midlar, byggetrinn 1 og 2	1,3	19 048 331	19 738 164
Ubrukte midlar, magasin og kontorbygg	3		7 337 967
Andre øyremerka tilskot	3	40 957 557	31 812 099
Sum ubrukte øyremerka midlar		60 005 557	58 888 230
Pensjonsforpliktelser	5	8 459 323	8 720 544
Langsiktig gjeld Hå komm.		288 000	288 000
KORTSIKTIG GJELD			
Vennelaget		13 613	8 263
Leverandørgjeld		5 728 836	5 823 605
Skuldig skattetrekke		1 518 051	1 373 494
Skuldig arbeidsgjevaravgift		1 555 723	1 287 827
Skuldige feriepengar		4 084 937	3 611 920
Påløpt løn		1 306 867	1 123 761
Anna kortsiktig gjeld		172 217	127 500
Sum kortsiktig gjeld		14 380 244	13 356 370
Sum gjeld		83 133 124	81 253 144
Sum gjeld og eigenkapital		117 555 545	114 481 450

Nærø, 24. februar 2022

Endre Skjørestad	Reid Ivar Bjorland Dahl	Julian F Osorio	Kjetil Maudal
Jonas Skrettingland	Siv Renate Salte Mjåtveit	Unni S Fuglestad	Sigbjørn Stangeland
Øystein Stjern	Anja Berggård Endresen	Henry Tendenes	Eli Ulveseter
Målfrid Snørteland direktør			

Notar

NOTE 1 – REKNESKAPSPrINSIPP

Årsrekneskap 2021 er sett opp i samsvar med rekneskapslova, god rekneskapsskikk og forskrifter om rekneskapsføring.
 Omløpsmidlar og kortsiktig gjeld er postar som forfell innan eit år etter innkjøpstidspunktet, og postar som knyter seg til varekrinsløpet. Andre postar er klassifiserte som anleggsmidlar/langsiktig gjeld.
 Omløpsmidlar er vurdert til det lågaste av anskaffingskostnad og verkeleg verdi. Kortsiktig gjeld er ført i balansen med nominelt beløp på tidspunktet for opptak.
 Anleggsmidlar er vurdert til anskaffingskostnad. Ved varig verdifall vil anleggsmidlar bli nedskrivne til verkeleg verdi. Langsiktig gjeld er ført i balansen med nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Vedlikehald

Kostnader til vedlikehald blir ført fortløpende. Oppgradering skal vurderast som investering og aktiverast.

NOTE 2 – TILSKOT TIL DRIFTA	2021	2020
Kulturdepartementet KUD, eks. HGP	20 005 000	19 535 000
Stimuleringsmidlar KUD	2 395 000	
Kystverket SD	1 369 477	1 336 075
Rogaland fylkeskommune	10 249 000	9 976 000
Kontingent frå stiftarkommunar	3 190 716	3 114 540
Vertskommunetilskot frå kommunar	9 804 859	9 675 170
Forskningsrådet, vitensenterdrift KD	8 700 000	8 400 000
Sum tilskot	55 714 052	52 036 785

NOTE 3 – ØYREMERKA TILSKOT PROSJEKT	2021
Næringslivet/bedrifter*	3 927 500
Kulturdepartementet (KUD)	6 896 851
Forskningsrådet (KD, Offentleg PhD)	596 733
Utdanningsdirektoratet (Talentsenter)	2 000 000
Kunnskapsdepartementet (Super:bit)	648 985
Vitensenterforeninga/Nat.fag.senteret	286 106
Rogaland fylkeskommune (Konserveringsteam Rog.)	3 323 000
Kommunar/anna offentleg	4 787 776
Private gåver/inntekt	1 304 690
Renteinntekter m.m.	81 477
Totalt	23 853 118

*Dette inkluderer følgjande bidragsytere: Equinor, Forus Næringspark, Vår Energi, Total E&P, Lyse, Sparebankstiftelsen SR-Bank.

Overførte prosjektmiddel

Tilskot 2021	23 853 118
Brukt 2021	12 297 822
Ubrukte tilskot	11 555 296

IB 2021:

Bygg Vitengarden 01.01.21	19 738 164
Øyremarka tilskot 01.01.21	39 150 066
Sum IB 01.01.21	58 888 230
Nettoført midlar mot magasinbygg	-10 437 968
Brukte tilskot 2021	11 555 296
Overført til 2022	60 005 558
Bygg Vitengarden 31.12.21	19 048 331
Øyremarka tilskot 31.12.21	40 957 227

Notar

NOTE 4 – ANDRE INNTEKTER	2021
Refusjon diverse utlegg	197 998
Kundeutbytte	47 065
Jordbruksinntekt	41 532
Oppdrag/Kurs/Bilete	22 900
Diverse	35 93
Sysselsettingsmidler	96 606
Totalt	

NOTE 5 – TILSETTE OG GODTGJERSLER	2021
Spesifikasjon personalkostnader	
Lønskostnader	38 187 551
Honorar	109 160
Arbeidsgjevaravgift	5 412 979
Pensjonskostnader	4 135 831
Personalforsikring	110 838
Andre personalkostnader	540 003
Totalt	48 496 362

Løn til dagleg leiar utgjorde kr 996 982
 Honorar til styreleiar kr 50 000

Det er ikkje gitt lån eller stilt sikkerheit for lån til direktør, styremedlemmar eller tilsette i stiftinga.

Jærmuseet har hatt 72,2 årsverk i 2021.

Spesifikasjon av pensjon

Stiftinga Jærmuseet sitt pensjonsansvar er regulert i tariffavtalen, «Landsoverenskomst for museer og andre kulturinstitusjoner» og var fram til 31.12.2019 dekkja med tenestepensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse, KLP.

Frå 01.01.2020 vart alle 100% arbeidsføre tilsette, under 52 år, overført til ny pensjonsordning levert av Storebrand. Ny ordning er såkalla hybridpensjon med avkastningsgaranti. Denne ordninga gir livsvarig utbetaling av pensjon og omfattar òg uførepensjon. Ektefellepensjon og barnepensjon er ikkje omfatta av ordninga, men er erstatta av utvida gruppelivsforsikring på 10G. I tillegg er det etablert privat AFP-ordning for dei som har pensjonsordning via Storebrand.

Tilsette som ikkje er overført til ny pensjonsordning fortset oppteninga i KLP, inkludert offentleg AFP-ordning. Alle nye tilsette vert meldt inn i ny ordning.

Tal for pensjonskostnad og pensjonsskyldnader iflg. NRS-berekning 2020 KLP

Medlemsstatus:	2021	2020
Tal aktive	20	22
Tal oppsette	277	278
Tal pensjonar	32	29
Gjennomsnitts pensjonsgrunnlag	425 399	427 676
Gjennomsnitts alder	59,94	59,75
Gjennomsnitts tenestetid	17,61	15,28

Notar

Netto pensjonskostnader	2021	2020
Oppenting	1 881 965	2 168 718
Rentekostnad	1 016 185	1 247 776
Brt. pensjonskostnad	2 898 150	3 416 494
Forventa avkastning	-1 635 863	-1 873 855
Adm.kostn/rentegaranti	105 398	165 749
Nto. Pensjonskostnad	1 367 685	1 708 388
Arb.gj.avg. nto. pensj.kostnad inkl adm.kost	192 844	231 863
Netto pensjonskostnader	1 560 529	1 940 251

Pensjonsskyldnader	2021	2020
Påløpne pensjonsskyldnader	62 052 543	58 864 305
Pensjonsmidlar	57 616 288	52 994 872
Nto. skyldnad før arbeidsgiveravgift	4 436 255	5 869 433
Arb.gjevaravgift	625 512	827 590
Nto. skyldnad inkl arbeidsgiveravgift	5 061 767	6 697 023
Estimatavvik	2 977 699	1 773 461
Estimatavvik arbeidsgiveravgift	419 858	250 060
Netto pensjonsmidlar/-skyldnad inkl. arb.g.avgift	8 459 324	8 720 544

Grunnlag for utrekningar	2021	2020
Diskonteringsrente	1,9 %	1,70 %
Forventa lønsvekst	2,75 %	2,25 %
Vekst grunnbeløp folketrygd	2,50 %	2,00 %
Forventa pensjonsregulering	1,73 %	1,24 %
Forventa avkastning fondsmidlar	3,70 %	3,10 %

NOTE 6 – VARIGE DRIFTSMIDDEL

Jærmuseet har næringslivsforsikring med dekning for skade på publikum, eigedelar og driftstap. Våre bygg er fullverdiforsikra. Premiegrunnlag for hovudbygget på Nærø er kr. 11.415.000. For våre andre eigedommar var premiegrunnlaget i 2021 totalt kr.96.528.000, der det underjordiske magasinet utgjer 28.333.000 og administrasjonsbygget 38.415.000 av dette talet.

BYGNINGAR			
	Trinn 1	Trinn 2	Sum
Bokført 01.01.21	9 255 954	10 277 022	19 482 976
Avskriving 2021	370 239	319 594	689 833
Kostpris 31.12.21	18 511 918	15 979 718	34 491 636
Tot.nedskr. pr. 31.12.21	8 885 715	9 907 428	18 793 143

Varige driftsmidlar i tabellen over er hovudsakleg finansierte med offentlege tilskot.

Notar

Eigedom som er finansiert med offentlege midlar kan ikkje danna grunnlag for pant til lån utan samtykke frå kulturdepartementet. Den kan heller ikkje omsetjast i den vanlege eigedomsmarknaden.

	Inventar/ utstyr	EDB-utstyr/ system	Transport- midlar	Bygg og anlegg	Tomter	Sum
Bokført 01.01.21	3 982 965	892 239	998 996	32 231 963	123 080	38 229 243
Tilgang 2021	578 489	427 870	397 444	110 084		1 513 887
Nettoføring 2021				10 437 967		10 437 967
Ord. avskriving	901 992	237 457	443 419	260 314		1 843 182
Bokført 31.12.21	3 659 462	1 082 652	953 021	21 643 766	123 080	27 461 981

Jærmuseet nyttar kr 50 000 som nedre beløpsgrense ved vurdering av balanseføring kontra resultatføring av varige driftsmiddel. Det vert nyttा lineær avskriving.

NOTE 7 – KJØPTE TENESTER	2021
Konsulenthjelp/kostn byggesaker	213 656
Innleidige konsulenttenestar utstilling/formidling	401 523
Revisjonstenester	102 769
Tenester ifbm Phd NTNU	231 795
Posttenester	66 492
Diverse tenester	26 114
Konsulenthjelp datasystem	85 877
Innleidt hjelp gardsdrift	26 366
Total	

Revisjonshonorar utgjer i 2021 kr 102 769.

NOTE 8 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER	2021
Utlegg med refusjon	249 489
Kontingentar	306 350
Møteutgifter/representasjon/gåver	86 779
Kostnader gardsdrift	137 793
Renter, gebyr og valuta	72 369
Total	852 580

Notar

NOTE 9 VARELAGER

Varelageret som består av ferdigvarer, er opptelt pr. 31.12.2021 og verdien er vurdert til inntakskost.

NOTE 10 BUNDNE MIDDEL

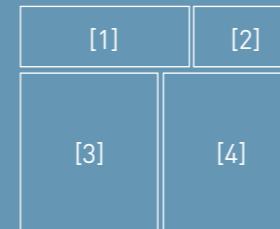
Av totale bankinnskot på kr. 66.198.005 utgjer kr. 1.518.051 bundne skattetrekksmidlar. Totale bundne midlar knytt til øyremerka prosjekt utgjer kr. 40.957.227.

NOTE 11 AKSJER

Jærmuseet eig 200 aksjer pålydande kr. 1000,- per aksje i KulturIT AS, samt andelar i Nores SA til ein verdi av kr. 20.000 og Nortura SA til ein verdi av kr. 12.000.

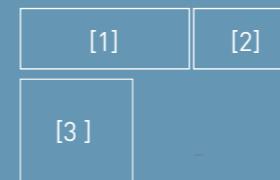
NOTE 12 EIGENKAPITAL

Av årets resultat set me av kr. 300.000 til Maritimt vitensenter/Tungenes fyr og kr 894.117 til fri eigenkapital. Kr. 4.946.572 av eigenkapitalen er sett av på eigen konto og merka framtidig vedlikehald. Kr. 18.800.000 er sett av til prosjekt og kr. 10.475.851 til fri eigenkapital.

BILETTEKST – FRAMSIDE

- [1] Vitengarden nyttar den sjeldne moglegheita til å ta ein skitur på Orrestrand. Foto: Helene Østby Larsen / Jærmuseet
- [2] Mange hugsar juleutstillingane som Øglænd laga til i Langata kvar jul. Desse nissane flytta inn på Vitenfabrikken, i utstillinga Nisselfabrikken. Foto: Hans-Arvid Grødeland / Jærmuseet
- [3] Nybygget på Nærø med kontor, snikerverkstad og møterom. Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet
- [4] Det er alltid gildt å koma tett på dyr. Det fekk deltakarane på ferieklassen til Grødaland.
Foto: Hans-Arvid Grødeland / Jærmuseet

BILETTEKST – BAKSIDE

- [1] Den gamle Mollebilen vart sett i stand og EU-godkjent. Øivind Lura, som var son til møllemeesteren og Magne Gjesdal, køyte møllebilen tilbake i møllegarasjen. Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet
- [2] Årets aprilsnarr var at Påskeøya gjorde krav på Garborg-hovudet. Jeanne Dalbu gjekk naturleg inn i rolla som kulturattachéen ved den chilenske ambassaden i Oslo, Lha Dreyeh. Foto: Ørjan Johansen / Jærmuseet
- [3] Fyr og flammer høyrer med når Talentsenteret i Jærmuseet har samlingar. Foto: Marianne Hægstad Risdal / Jærmuseet

Stiftinga Jærmuseet er regionalt vitensenter for Sørvestlandet og regionmuseum for kommunane Randaberg, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå.

– møtestad mellom natur, kultur & teknologi

www.jaermuseet.no

- ① VITENFABRIKKEN
- ② VITENGARDEN
- ③ GARBORGSENTERET
- ④ GARBORGHEIMEN
- ⑤ KNUDAHEIO
- ⑥ TUNGENES FYR
- ⑦ FLYHISTORISK MUSEUM SOLA
- ⑧ TORPEDOVERKSTEDET
- ⑨ GRØDALAND
- ⑩ LIMAGARDEN
- ⑪ VISTNESTUNET
- ⑫ HAUGABAKKA
- ⑬ VARDEN SJØREDNINGSMUSEUM
- ⑭ HÅ GAMLE PRESTEGARD

JÆRMUSEET sitt hovedkontor ligg på Vitengarden, Nærø
Besøksadresse hovedkontor: Kvavegen 99, Nærø
Postadresse: Postboks 250, 4367 Nærø
Sentralbord: 477 76 020
Epost: post@jaermuseet.no

youtube.com/jaermuseet

#jaermuseet

facebook.com/jaermuseet

www.jaermuseet.no